

Asia: VN/21366/2020

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi postilain muuttamisesta sekä sanomalehtien määräaikaista jakelutukea koskevasta asetusluonnoksesta. Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on arvioinut kokonaisuutta toimivaltansa piiriin kuuluvan henkilötietojen suojan toteutumisen valossa. Hallituksen esitystä koskevan luonnoksen osalta huomiomme on esitetty jäljempänä. Samaan kokonaisuuteen kuuluvasta sanomalehtien määräaikaista jakelutukea koskevasta valtioneuvoston asetusluonnoksesta tietosuojavaltuutetun toimisto ei näe tarpeelliseksi lausua erikseen.

Hallituksen esityksen keskeisenä ehdotuksena on postin yleispalveluun kuuluvien jakelupäivien vähentäminen postitoimialan, sen liiketoimintamallien sekä markkinaolosuhteiden muuttumisen myötä. Tietosuojavaltuutetun toimisto nostaa tältä osin esiin, että postitoiminnan ja jakelukäytäntöjen muuttuessa sekä digitalisaation merkityksen kasvaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja muun tietosuojalainsäädännön vaatimusten toteutuminen turvataan myös muuttuvassa toimintaympäristössä sekä uusissa ja vaihtoehtoisissa tiedonvälitykseen liittyvissä palveluissa. Olennaista on huolehtia erityisesti tietosuoja-asetuksen 5 artiklan mukaisten henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutumisesta aina, kun on kysymys henkilötietojen käsittelystä.

Esityksen sivulla 74 on nostettu esiin tarve arvioida esityksen suhdetta perustuslakiin muun ohella yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa koskevan perustuslain 10 §:n osalta (jakso 12.1). Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei sanotusta huolimatta kuitenkaan ole erikseen arvioitu ehdotetun lain suhdetta ja sen vaikutuksia yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan. Tietosuojavaltuutetun toimisto haluaakin korostaa, että myös sellaisissa lainsäädäntöehdotuksissa, joissa ei ehdotettaisi merkittävästi henkilötietojen suojan tasoon

vaikuttavia muutoksia, ovat vaikutukset kuitenkin mahdollisia, ja ne tulisi arvioida ja huomioida lainvalmistelussa vastaavalla tavoin kuin vaikutukset suhteessa muihinkin perusoikeuksiin.

Esityksessä on ehdotettu myös uutta viranomaisten tiedonsaantioikeuksia koskevaa säännöstä 18 c §, jossa säädetään liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta saada 18 a §:ssä tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään ehdotetussa 18 a §:ssä tai jotka toimivat näiden lukuun.

Tiedonsaantioikeus koskee myös salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten suojaamia tietoja. Tietosuojavaltuutetun toimisto haluaa tässä yhteydessä korostaa tarvetta selkeälle ja yksiselitteiselle sääntelylle viranomaisten tiedonsaannin osalta silloin, kun oikeuden toteuttamiseen voi liittyä myös henkilötietojen käsittelyä. Tiedonsaantioikeuden perusteella käsiteltävien henkilötietojen tulee olla asianmukaisia, olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa käsittelyn tarkoituksiin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös käsittelyn oikeusperusteeseen. Henkilötietoja ei viranomaistehtävienkään suorittamiseksi tule käsitellä laajemmin kuin mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista käsittelyn tarkoituksiin ja perusteeseen nähden.

Ervasti Eveliina
Tietosuojavaltuutetun toimisto